

express different aspectual meanings using different forms. The ratio of nominal and verbal semantics in these hybrid formations is the unique feature of the Ukrainian grammatical system in comparison with other Slavic languages.

**Keywords:** verbal noun with the meaning of action, deverbative, nomina actionis, transposition, grammatical status, verbal categories, aspectual differentiation.

УДК 811.161.2, 06, 373

Ю.В. РОМАНЮК  
м. Київ, Україна

## УКРАЇНСЬКІ ДІЄСЛОВА-ТЕРМІНИ ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ У СЛОВ'ЯНСЬКИХ ПАРАЛЕЛЯХ

*Предметом розгляду в статті є 1) лінгвістичний статус дієслова «майнити» та його похідних і синонімів, а саме: чи є це дієслово терміном, чи професіоналізмом; 2) походження цього дієслова та пошук його відповідників у польській, російській та білоруській мовах і аналіз їхнього лінгвістичного статусу; 3) окреслення терміногнізд цього дієслова у названих мовах.*

**Ключові слова:** українська мова, дієслово, професіоналізм, слов'янські мови, термін, терміногніздо.

Глобалізаційні процеси неминуче впливають на терміносистеми української та інших слов'янських мов, спричинюють зміни у їхній лексиці. Про внутрішньомовну й міжмовну міграцію термінів писала Н.Ф. Клименко: внутрішньомовна виявлена у міжстильовому їх використанні (а це, за словами вченого, сприяє спеціалізації їхніх значень), у термінуванні й детермінуванні; а міжмовна – у розширенні фонду інтернаціоналізмів (прямих, кальок, гібридів) [2]. Розвиток комп'ютерних технологій дав новий поштовх тій сфері фінансової справи, яку й раніше називали «фінансові технології». Ця галузь зайняла тепер нішу між інформатикою й фінансовою справою – так званий фінтех (як уже було згадано, фінансові технології). Предметом її уваги стало, зокрема, все, що стосується створення й обігу криптовалют (цифрових монет, віртуальної валюти). Термінологія в цій галузі, спершу англійська, була запозичена з гірництва, пор.: «mine 1) рудник, шахта, копальня; 2) виконувати гірничі роботи, розробляти рудник, видобувати (руду тощо)» [1, с. 600], похідне від нього «mining ... 2) гірництво, розробка надр, гірнича промисловість, розробка копалень» та mine «1) гірник, шахтар, рудокоп» [1, с. 601]. У фінтеху ці терміни метонімізувалися й неосемантизувалися, перейшли з однієї терміносистеми в іншу й почали означати видобуток криптовалюти за допомогою спеціальних пристроїв (не завжди комп'ютерів). Тобто відбулося перенесення ознаки за функцією: добувати, але вже не корисні копалини, а цифрову валюту. В українській мові внаслідок дії інтерференції закріпилися прямі запозичення: *майнінг*, *майнер* та

© Ю.В. РОМАНЮК, 2019

словотвірною адаптоване запозичення, утворене за допомогою питомого дієслівного тематичного суфікса *майнити*. Ще однією особливістю термінології в цій галузі стала метонімізація та неосемантизація питомих термінів гірництва на зразок *добувати* й *видобуток*. Вони також почали означати й видобуток криптовалюти, щоправда, для того, щоб термін гірництва став терміном фінтеху, його варто уточнювати шляхом додавання терміна *криптовалюта*, *біткоїн* (або інший вид цифрової валюти, наприклад, *Zcash*). Подібні процеси відбулися й у польській, російській та білоруській мовах.

Статус цих запозичень і неосемантизмів як термінів можна підтвердити, звертаючись до ознак терміна за Л.О. Симоненко: «системність, наявність дефініції, тенденція до однозначності в межах ... термінології певної галузі..., стрилістична нейтральність, точність семантики, висока інформативність» [5, с. 707]. Справді, в межах своєї галузі ці терміни системні, мають дефініцію, однозначні, стилістично нейтральні, а їхнє виникнення якраз і спричинене потребою уточнити семантику дії видобутку криптовалюти.

Н.Ф. Клименко, говорячи про необхідність категоризації багатьох понять у лінгвістиці, окреслювала матрицю термінів як таку, яку утворюють семантично близькі одиниці, терміногніздо, впорядковане вузловими номінаціями [2]. Опис терміногнізд, до яких входять дієслова *майнити*, *wydobywać*, *майнить* і *майніць*, є метою цієї статті.

Кілька років тому з'явилися українські публікації, які так і називалися: «Як майнити біткоїни?» (2017.05.28 Бізнес Світ, <https://business.in.ua/yak-majnyty-bitkoiny/>)<sup>1</sup>. Вжито було дієслово *майнити* (відповідник англ. *to mine*), утворене за допомогою дуже поширеного в українській мові, другого після *-ува-* (*-юва-*) дієслівного суфікса *-и-*. Появу такого дієслова, як вже було сказано вище, можна пояснити міжмовною комунікацією та семантичною інтерференцією. Семантична інтерференція, за словами Н.Ф. Клименко, «знаходить свій прояв у лексиці, особливо в термінології – у запозиченнях, формуванні спільного фонду лексики й фразеології, отже, інтернаціоналізмів, у прихованих (перифразатичних) формах засвоєння семантики» [4, с. 94]. «Ксенізація лексиконів мов, тобто поповнення їх запозиченнями, кальками, напівкальками, перифразами, супроводжується розширенням меж афіксального словотворення..., активністю творення об'єднань розчленованих номінацій – словосполучень, що групуються навколо стрижневих слів = вершин терміногнізд» [Там само]. Застосування тематичного суфікса *-и-* ілюструє тезу про розширення меж афіксального словотворення. Проте у гнізді із коренем *-майн-* (*майнінг*, *майнити*, *майнер*) тільки це дієслово має питомий афікс, решта запозичені разом з афіксами мови-донора. Хоча ці афікси (крім *-інг*) давно використовує й українська мова.

*Майнити* має питомі синоніми-відповідники, пор.: «Звідси напрошується питання: «Яким чином *добувати* криптовалюти, минаючи шахрайські майданчики?» (2017.05.28 Бізнес Світ, <https://business.in.ua/yak-majnyty-bitkoiny/>). Приклад з тієї самої статті: «Перш ніж зрозуміти, як *майнити* біткоїни на нутбучі, необхідно переконатися в наявності достатньої кількості клієнтів у компанії». Замість *майнінг* використовують синонім-відповідник *видобуток*:

<sup>1</sup> Криптовалюта (зокрема й біткоїни – це цифрова валюта, «емісія і облік якої засновані на асиметричному шифруванні та застосуванні різних криптографічних методів захисту» (<https://uk.wikipedia.org/wiki/>).

«Надійні компанії, що спеціалізуються на *видобутку* цифрової валюти, можуть документально довести наявність у них *майнерів* (пристроїв, призначених для видобутку)». Часом ці професіоналізми вжито в одному реченні: «Помітно, що краще *майнити* Ефір і Dash, ніж біткоїни, де вже не можна *добувати* винагороду за допомогою власного процесора або відеокарти». *Майнер*, про якого йдеться у прикладі вище, – це не тільки особа (скажімо, власник ПК), а й пристрій, не завжди комп'ютер чи навіть сервер.

Дієслово *майнити* вже має свої похідні дієслова: «Хто вже встиг *намайнити?*» (УП, 25.11.2017). Це не тільки *намайнити*, а і його форма на *-но*: «17 мільйонів біткойна вже *намайнено* і залишилося лише 4 мільйони». (<http://coinews.io>, 13.02.2019). Поява похідних від «зукраїнізованого» запозиченого дієслова – процес, характерний для термінологічних одиниць, проте *намайнити* і *намайнено* мають, на нашу думку, дещо знижене стилістичне забарвлення, тож є професіоналізмами. Хоча у тексті з фінтеху їх не можна замінити еквівалентними за змістом питомими однослівними термінами.

Н.Ф. Клименко писала про те, що утворення термінів-комполітів із запозиченими одиницями – це характерний процес для української мови в добу глобалізації [4, с. 94]<sup>2</sup>. Прикладом такого виду словотворення є номінація *біткойн-майнер*: «Біткойн-майнери – це група людей, ...» (<http://coinews.io>, 13.02.2019). З цитати видно, що *майнер* – не лише пристрій, але й особа.

У процитованому тексті *майнінг* названий терміном: «В цьому сенсі біткойн імітує золото. Саме тому виникає термін «майнінг» – звичайно, процес *видобутку* біткойна насправді зовсім інший. Біткойнові блоки зашифровані таким чином, що майнери повинні використовувати комп'ютерну потужність, щоб вгадати правильне число, по суті, для того, щоб отримати свою винагороду» (Там само).

Отже, українською *майнінг*, *майнити* (з похідними *намайнити*, *намайнено*), *майнер* (і композит *біткойн-майнер*) і відповідники – *видобуток*, *добувати*. На нашу думку, вони окреслюють терміногніздо «майнінг», до якого входить і дієслово *майнити* у значенні «добувати криптовалюту». Термін – адаптоване запозичення з гірничої справи, яке зазнало метонімізації ще в мові-донорі, зараз функціонує у сфері фінансових технологій. *Видобуток* і *добувати* в цьому значенні є неосемантизмами. Слово *майнер*, що має суфікс діяча, звичне уже для української мови, означає не лише особу, а й спеціальний пристрій.

У польській мові *майнеру* відповідають два терміни: *koparka* (пристрій) і *górnik* (особа). «Przypominamy też, że nie *kopiemy* już na komputerach / laptopach. Te czasy bezpowrotnie minęły. Obecnie do *miningu* używa się wyłącznie wyspecjalizowanych urządzeń ASIC» (<https://businessinsider.com.pl/technologie/blockchain/kryptowaluta-zcash-mining-kopanie-bitcoinow/4snlkd>). («Нагадуємо також, що не добуємо вже на комп'ютерах / лептопах. Ті часи минули безповоротно. Зараз для майнінгу вживають тільки спеціалізовані пристрої ASIC»)<sup>3</sup>. Як видно з прикладу, *kopać* (у назві ресурсу іменник *kopanie*) і *mining* також використовують як синоніми-еквіваленти.

«Komputer-niewolnik. Zesłany do pracy w *kopalni wydobywa...* kryptowalutę, bez wiedzy właściciela» – це стаття про злочинне видобування криптовалюти за

<sup>2</sup> Цей процес характерний і для інших слов'янських мов, див. нижче.

<sup>3</sup> Переклад автора статті.

рахунок використання обчислювальних потужностей комп'ютерів тих користувачів, які не знають про це. Вжито питоме польське *wydobywa* – *добуває*. «Nowa kryptowaluta, nowa-stara próba zarobku kosztem nieświadomych użytkowników, jak to było przy początkach bitcoina. Zcash<sup>4</sup> – stnieje od niedawna, a na jej rzecz pracuje już ponad tysiąc «górników mimo woli», którzy w ramach tzw. «miningu» wzbogacają cyberprzestępców» («Нова криптовалюта, нова-стара спроба заробітку коштом користувачів, які не усвідомлюють цього, так, як це було на початках біткоіна. Zcash існує недавно, а на її користь вже працює понад тисячу «шаhtarів мимоволі», які в рамках так званого «майнінгу» збагачують кіберзлочинців»). Як бачимо, замість *майнер* ужито *górnik*, тобто *шаhtar*. Знову ж-таки, це не лише особа, а й пристрій, загалом виконавець дії. Проте вжито слово у лапках, так само, як і *kopalnia* (шахта): «Czasy infekowania komputerów celem kradzieży ich mocy obliczeniowej, by wykopywać bitcoiny, zdążyły już wyblaknąć. Jednak wraz z pojawieniem się nowej kryptowaluty, której wydobywanie trwa krócej, zniewolone komputery zaprzęgnięte do pracy w «kopalni» wracają». («Часи інфікування комп'ютерів з метою крадіжки їхньої обчислювальної потужності, щоб *wykopyвати* біткоіни, встигли вже зблякнути. Однак з появою нової криптовалюти, *wydobywanie* якої менш тривалий, поневолені комп'ютери, запряжені до праці у «шахті», повертаються»). Поряд із *wydobywać* (*добувати*) вжито *wykopywać* (*викопувати*). Розгалуженість терміногізда *kopanie*, *wydobywanie* свідчить про появу досить значної кількості неосемантизмів у польській мові, так само, як в українській, адже тепер ці терміни вживають не лише в гірничій справі, а й у фінансовій сфері та сфері ІТ. Метонімія заторкує вже усталений синонімічний ряд слів у різних мовах. У неосемантизмах відображено цю синонімію. Ще один приклад синоніма до майнінгу: «W 2009 r., gdy bitcoin był nowością, wydobywanie jednej monety na zwykłym laptopie trwało kilka dni. Dziś zajęłoby to setki lat». (Polskie Forum Bitcoin, 2017) («У 2009 р., коли біткоін був новиною, видобуток однієї монети на звичайному лептопі тривав кілька днів. Зараз би це зайняло сотні років»).

Крім *wydobywanie* вживають також *wydobywanie*, цей віддієслівний іменник також є неосемантизмом: «Jako że w obiegu jest dopiero ok. 217 tys. jednostek ZEC, jej wydobywanie jest stosunkowo proste. Dla porównania bitcoinów jest ponad 16 mln» («Оскільки в обігу є на сьогодні близько 217 тис. одиниць ZEC, то її видобуток є відносно простим. Для порівняння: біткоінів є понад 16 млн»).

Терміногіздо охоплює також терміни-композиції та терміни-юкстапозиції: «W przeszłości tzw. botnety-kopalnie, czyli sieci zainfekowanych komputerów z zainstalowanymi programami do wydobywania kryptowaluty, wykorzystywały komputery PC ofiar w celu generowania nowych bitcoinów» («У минулому так звані ботнети-шахти, або мережі інфікованих комп'ютерів з заінстальованими програмами для видобутку криптовалюти, використовували ПК жертв з метою створення нових біткоінів»).

Розчленовані номінації у семантичному словотворенні під впливом глобалізаційних процесів, за словами Н.Ф. Клименко, – це також характерна риса сучасних слов'янських мов. Наприклад: «Botnet kopalniany – 6 tys. dol. zysku tygodniowo» («Шахтовий ботнет – 6 тис. доларів зиску щотижня»).

<sup>4</sup> Вид криптовалюти.

Функціонують у текстах і дієприкметники – *wydobywający*: «Według Kaspersky Lab zainfekowane komputery *wydobywające* Zcash generowały ok. 6 tys. dolarów zysku tygodniowo». («За даними Лабораторії Касперського, інфіковані комп'ютери, що видобувають Zcash, генерували близько 6 тис. доларів зиску щотижня»).

На те, що терміном *górník* названий не лише пристрій, а й особа-власник ПК, вказує така цитата: «Problem pojawia się, gdy użytkownik nie wie, że jest *górnikiem*» («Проблема з'являється, коли користувач не знає, що є шахтарем»). Ще одна цитата, де особа-користувач ПК, яка добуває криптовалюту, названа «шахтарем», а пристрій – «копачем»: «Jeśli wiemy już na czym polega *mining* i chcemy zostać *górnikiem* powinniśmy dokonać kalkulacji czy nam się to opłaca. Aby ten poradnik był ponadczasowy nie podajemy tu przykładów żadnego konkretnego sprzętu a jedynie ogólne zasady jakimi powinniśmy się kierować przy wyborze *koparki*» («Якщо ми вже знаємо, що означає *майнінг* і хочемо стати шахтарем, ми повинні зробити підрахунки, чи це буде для нас вигідно. Щоб цей poradnik був понадчасовим, не подаємо тут прикладів жодного конкретного пристрою, а лише загальні засади, якими ми повинні керуватися під час вибору *копача*»).

Таким чином, у польській мові терміногіздо *майнінг* ширше: *mining* (*майнінг*), *kopanie* (*видобуток*), *kopalnia* (*шахта*), *koparka* (*майнер-пристрій*), *górník* (*майнер-особа*), *wykorywać* (*викопувати*), *wydobywać*, (*видобувати*), *wydobywający* (*який видобуває*), *wydobycie* (*видобуток*), *botnet kopalniowy* (*копальневий ботнет*), *botnet-kopalnia* (*ботнет-шахта, -копальня*). Серед слів, які входять до цього терміногізда, є й синоніми – питомі різнокореневі: дієслова (*wykorywać* та *wydobywać*); іменники *kopanie* та *wydobycie*. Всі ці терміни і в українській, і у польській мові (крім запозичених) мігрували з однієї терміносистеми в іншу – з гірничої справи у сферу ІТ / фінансів (фінтех). Це процес, характерний для сучасних слов'янських мов у добу глобалізації: запозичення, кальки, мігрування термінів. Оскільки всі питомі компоненти терміногізда «майнінг» є неосемантизмами, можемо говорити про ще один важливий для слов'янських мов процес – семантичне словотворення [3, с. 122]. Запозичені ж мігрували раніше – в мові-донорі, тобто в англійській. Розчленована номінація *botnet kopalniowy* є яскравим прикладом ксенізації лексики польської мови, за словами Н.Ф. Клименко, так само, як і юкстапозит *botnet-kopalnia*.

Цілком імовірно, що через те, що досі в ІТ-сфері переважає російська мова, українські *майнити*, *майнінг* і *майнер* були запозичені не безпосередньо з англійської, а через російську. Але терміногізда *майнити* і *майнить* наповнені вже різними питомими українськими синонімами-відповідниками.

У російській мові вживають *майнинг* і *добыча*: «Майнинг по-русски: почему Россию захлестнул бум добычи биткоинов» (<https://ria.ru/economy/20170622/1497059444.html>, 22.06.2017). Російські журналісти, які висвітлюють тему криптовалюти, використовують ще й таку нерозчленовану номінацію, як *добытчики криптовалют*: «В России возник дефицит видеокарт: их бросились раскупать *добытчики криптовалют – майнеры*, впечатленные недавним ростом курса биткоина» (там само). Слово *добытчик* у тлумачних та енциклопедичних словниках російської мови подане з приміткою «розмовне», і наявність його у терміногізді «майнить», «майнинг» у російській мові становить її особливість порівняно з українською і польською мовами. Так само

й із синонімом до *майнить* – *ковать*, щоправда, в тексті *куют* взято в лапки. Це вже емоційно забарвлене дієслово-жаргонізм (*ковать* у переносному значенні): «Обычные покупатели недовольны: из-за фермеров (так называют организаторов биткоин-ферм, где путем математических вычислений «куют» виртуальные деньги) стало не так просто проапгрейдить компьютер – торговцы комплектующими взвинтили цены на видеокарты чуть ли не в два раза» (там само). Поряд з іменником *добыча* вживають дієслова *добывают*, *добыть*: «Запустил майнинг на обычном ПК с прокачанной видеокартой, получится *добыть* несколько долларов в сутки» (там само).

Приклад із дієсловом *майнить*: «Как начать майнить биткоины и другую криптовалюту» (заголовок, IvS<sup>2</sup>, 27 июня 2017 – 08:55). Разом із *майнить* уживають його похідні, хоча й у лапках (що підтверджує інший статус похідного – професіоналізм): «Все, что «*намайнил*» участник пула, остается при нем, криптовалютой он может распорядиться как хочет: оставит в кошельке либо отправит напрямую на криптовалютную биржу, включившись в торги» (там само).

*Майнер* – термін, який використовують так само, як в українській мові, на позначення особи й на позначення пристрою, пор.: «Простой *майнер* с открытым исходным кодом, для работы которого может понадобиться дополнительная утилита WinDisk32Imager для записи образов дисков на USB-накопители SD / CF-карты» і «*Майнинг-пулы* (mining pools) – это кооперативные группы *майнеров*, которые согласны распределять вознаграждения за закрытие новых блоков пропорционально предоставляемой мощности хеширования. Проще говоря, пулы созданы для совместного майнинга. *Майнер* может пользоваться любым пулом, где ему удобно». Композит *майнинг-пул* ілюструє характерні зміни у лексичному складі, зокрема у складі терміносистеми і професіоналізмів, під впливом глобалізаційних процесів. Утворюють і абстрактні іменники від *майнер*: «Лучше не связываться с *майнерством*, не будучи техническим специалистом, а также без привлечения профессионалов», – рекомендует Вадим Валеев» (там само).

Отже, в російській мові терміногніздо *майнинг* на сьогодні складають: *майнить* із похідним *намайнить*, емоційно забарвлений синонім *ковать*, синоніми-відповідники *добывают*, *добыть*, а також *майнинг*, *добыча*, *добытчик*, *майнер*, *майнерство*, *майнинг-пул*.

У білоруській мові також є приклади вживання *майніць*: «Майніць беларусам ці не майніць?» (заголовок, <https://novychas.by/ekonomika/majnic-belarusam-si-ne-majnic>, 2017). Похідні на зразок *намайніць* у тексті вжито без лапок, але з виразним емоційним забарвленням, яке підкреслює їхній сленговий характер: «Людзі нібыта пашалелі – толькі і размоваў пра тое, як «зробіць ферму ды *намайніць* біткою» (там само).

*Майнер* і *майнинг* у цьому терміногнізді є також, але є й *шахцёр*: «Слова «*майнинг*» (mining) у перакладзе з англійскай азначае «здабыча карысных выкапняў», а слова «*майнер*» (miner) раней перакладалася як *шахцёр*»; «Як беларусы ў шахцёры падаліся» (підзаголовок). *Шахцёр* використовується все ж менше: «Узнагарода, якую *майнер* атрымлівае за рашэнне задачы, увесь час памяншаецца, бо *майнераў* усё больш, а яшчэ не згенераваных біткойнаў – усё

меней». Трапляється й білоруський синонім-відповідник *здабываць*: «Удзень на іх людзі працавалі, а ўначы тыя ж машыны *здабывалі* для мяне біткойны».

Терміногніздо *майніць* у білоруській також охоплює такі одиниці, як похідний професіоналізм *намайніць* і питомий синонім-відповідник *здабываць* і, звичайно, *майнінг* та *майнер* (але і *шахцёр*).

Отже, під впливом глобалізаційних процесів, наслідком яких є запозичення з англійської мови-донора для позначення нових явищ у житті українського суспільства, в українській та інших слов'янських мовах з'являються нові лексичні одиниці, серед них і дієслова. Одні з них тяжіють до термінів, інші – до професіоналізмів, причому на базі таких адаптованих запозичень спостерігаємо вже активне словотворення в системі української мови (*майнити* – *намайнити*). На прикладі української, польської, російської та білоруської мов показано, що в новітній сфері, яку називають *фінтех* (на межі інформатики і фінансів), за допомогою метонімії закріплюються запозичення з англійської мови, і ця метонімія впливає й на питомі синоніми-відповідники – терміни гірництва, що починають уживатися на позначення використання ІТ-технологій у фінансовій сфері.

1. Великий англо-український словник / Авт.-укладач М.В. Адамчик. Донецьк: «Вид-во Сталкер», Київ: Вид-во «ЗАТ «НКП», 2006. 1152 с.
2. Клименко Н.Ф. Внутрішньомовна і міжмовна міграція термінів як джерело поповнення лексиконів слов'янських мов. *Слов'янські обрії*. Вип. 9. 2018. С. 94 – 107.
3. Клименко Н.Ф. Детермінування та термінування лексики в сучасній українській мові. *Вплив суспільних змін на розвиток української мови*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бурого, 2017. С. 122 – 183.
4. Клименко Н.Ф. Українська біологічна термінологія кінця ХХ – початку ХХІ ст. Київ: Видавничий дім Дмитра Бурого, 2017. 212 с.
5. Симоненко Л.О. Термін. *Українська мова: Енциклопедія*. Київ. Вид. 3. 2007. С. 707.
6. Словник іншомовних слів / За ред. О.С. Мельничука. Київ: Головна редакція УРЕ, 1974. 775 с.
7. Словник української мови: в 11 т. Київ: Наук. думка, 1970 – 1980.
8. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу). Київ: Логос, 2006. 99 с.
9. Ткаченко О.Б. Інтерференція. *Українська мова. Енциклопедія*. Київ. Вид. 3. 2007. С. 225 – 226.
10. Туровська Л.В. Інноваційні процеси в українській науковій термінології. *Українська мова*. Вип. 2. 2005. С. 56 – 63.

Iuliia Romaniuk

#### UKRAINIAN VERBS-TERMS AND PROFESSIONALISMS IN SLAVIC PARALLELS

Globalization processes inevitably influence the terminology of the Ukrainian and other Slavic languages, causing changes in their vocabulary. N.F. Klymenko wrote about inter-language and interlingual migration of terms: first is revealed in the inter-stylistic use of them (and this, according to the scientist, contributes to the specialization of their meanings), in terminating and determining; and interlingual – in expanding the fund of internationalism. A few years ago, a new branch was created, which took a niche between computer science and finance – the so-called FinTech (Financial Technologies). The subject of it was everything concerning the creation and circulation of cryptocurrency (digital coins, virtual currency). Terminology in

this field, at first English, was borrowed from mining. These terms has been metaphorized and neosemantized, moved from one terminology system to another and began to mean the extraction of cryptocurrency using special devices (not only computers). In the Ukrainian language, due to the interference effect, direct borrowing was fixed: *майнінг*, *майнер* and adapted borrowing, formed with the help of a specific ukrainian verbal suffix, *майнити*. Another feature of terminology in this field was metaphorization and neosemanticization of specific terms of mining such as *добувати* and *видобуток*. They also began to mean the production of cryptocurrency, however, in order for the term of the mining to be the term FinTeh, it should be clarified by adding the term *криптовалюта*, *біткоїн* (or another type of digital currency, for example, *Zcash*). Similar processes took place in the Polish, Russian and Belarussian languages.

N.F. Klymenko, referring to the necessity of categorizing many concepts in linguistics, outlined a matrix of terms as one which is formed by semantically close units. The anlysis of a nest of terms, which includes the verbs *майнити*,  *wydobywać*,  *майнить* and  *майніць* is the purpose of this article.

**К е у в о р д с :** nest of terms, professionalism, Slavic languages, term, Ukrainian language, verb.

УДК 811.161.2:81'27

О.І. СКОПНЕНКО

м. Київ, Україна

## РЕЦЕПЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ У БІЛОРУСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

*У статті порушено питання впливу традицій української кодифікації на процеси становлення білоруської термінології. Показано, що в першій третині ХХ ст., у період активної кодифікації нової білоруської літературної мови, лінгвісти Білорусі враховували український досвід термінотворення. У цей час білоруські кодифікатори здебільшого орієнтувалися на живомовні національні джерела, проте в дискусіях часто використовували інформацію про термінотворення в інших слов'янських країнах. На конфігурацію білоруської термінології найбільше вплинули терміносистеми російської та польської мов, орієнтація на українську термінологію була слабшою, але досить помітною. Найбільше українських елементів закріпилося в мовознавчій білоруській термінології. Українська кодифікація стала невід'ємною частиною інформаційного поля білоруських кодифікаційних процесів у першій половині ХХ ст. і потребує детального вивчення.*

**К л ю ч о в і с л о в а :** нова білоруська літературна мова, нова українська літературна мова, термін, термінологія, терміносистема, лексикологія, лексикографія, нормалізація, кодифікація, мовний вплив.

Розвиток терміносистеми кожної мови детермінований соціально-культурними умовами, у яких живуть носії певного ідіому. Це головний чинник, що впливає й на конфігурацію всієї терміносистеми, і на особливості її окремих частин, і на загальну традицію термінотворення, що виступає однією зі сторін стандартизації літературної мови. Прикладом такої заданості може слугувати

© О.І. СКОПНЕНКО, 2019